

POSUDEK VEDOUCÍHO K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Autor: Bc. Jan Budil

Téma: Stresová zátěž začínajících učitelů a jejich copingové strategie

Téma diplomové práce je aktuální a domnívám se, že jeho důležitost bohužel ještě poroste. Začínajícím vyučujícím je věnováno dostatek výzkumné pozornosti v zahraničí (častěji však jako studentům učitelství) a již méně v České republice. Celkově je stresová zátěž vyučujících podle mého názoru důležitým tématem, vzhledem k tomu, že je všeobecně známo, že vyučující jsou významně ohroženi syndromem vyhoření. Zaměřit se tedy na začátek jejich kariéry a prevenci syndromu vyhoření je velmi smysluplné.

Formální stránka práce:

Po formální stránce práce splňuje všechny náležitosti, má více než 60 normostran, je klasicky členěna na teoretickou a praktickou část. Autor využívá citování dle normy APA, v seznamu literatury jsou občas nepřesnosti (například uvádí kromě roku i den a měsíc) Citace v textu jsou uvedeny správně, pouze autor někdy uvádí i čísla stránek u citací, které nejsou doslovné, což je nezvyklé.

Velmi oceňuji, že v textu v rámci citování panuje jednotnost, je patrné že byla věnována zvýšená pozornost formátu textu, například autor jednotně při citování používá uvozovky a kurzívu nebo dvojice autorů spojuje s „&“. Text díky tomu působí upraveně. Tabulky i obrázky jsou pečlivě a jednotně označeny.

Teoretická část:

Teoretická část vychází z dostatečného množství zdrojů, z nichž dvě třetiny jsou zahraniční, přičemž autor využívá jak dnes již klasické teorie, tak i výsledky nových výzkumných studií. Teoretická část je rozsáhlá a dobře členěná, autor se v ní postupně a logicky dostává od definování termínu stres, přes vymezení začínajícího učitele až po spojení těchto dvou konceptů.

Výrazně větší prostor je věnován stresu obecně, na zbývající dvě části, které jsou možná z hlediska práce důležitější už pak zbylo méně prostoru. Některé podkapitoly z kapitoly stres by proto bylo možné vynechat (např. měření stresu a místo toho se více zaměřit na měření stresu mezi vyučujícími), text díky tomu působí lehce disproportionálně. Na druhou stranu oceňuji, že se autor velmi pečlivě definuje různé oblasti související se stresem a snaží se i o srovnávání různých teorií.

Praktická část:

Autor správně označuje výzkum k diplomové práci jako explorační výzkum a vysvětluje jeho opodstatnění, zaprvé se jedná v českém prostředí o novější téma a za druhé kvůli omezení v možnostech využití dotazníků, např. autor jako psycholog nemůže využívat některé psychologické dotazníky nebo některé existující dotazníky se po analýze neukázaly jako vhodné pro tento výzkum. Pro potřeby diplomové práce má autor velmi dobrý (až nadstandartní) výzkumný vzorek (292 respondentů).

Popis k výzkumu považuji za velmi podrobný, některé pasáže by bylo možné i vynechat, například položky z dotazníku by bylo dle mého názoru vhodnější vložit do příloh a nechat jen příklady z nich nebo bych vynechala některé popisy statistické teorie. Naopak mi chybí vysvětlení, proč dotazník o stresu zadával pouze začínajícím vyučujícím.

Autor také velmi podrobně popisuje provedenou statistiku, díky tomu je text trochu hůře čitelný. Na druhou stranu je vidět, že rozumí tomu, proč jednotlivé kroky dělal. Nechala bych však podobně podrobný jen první výpočet a další zkrátila. Jako pozitivní také hodnotím přiložené grafy, které výsledky dobře ilustrují.

V diskusi by bylo vhodné navázat výsledky ještě více na předcházející výzkumy, na druhou stranu v tomto možná práce trochu naráží, na již výše zmiňovanou disproporčnost v teorii. Oceňuji však že autor podrobně reflektuje limity výzkumu.

Hodnocení spolupráce:

Spolupráci s autorem hodnotím jako velmi dobrou, pravidelně se mnou konzultoval a plnil zadané termíny, na textu pracoval průběžně. Bylo patrné, že ho dané téma zajímá, pracovat samostatně a jako vhodné zřetele hodnotím i to, že sám vypracoval statistickou část. Zároveň respektuji, že do práce nezakomponoval všechny mé postřehy, jedná se díky tomu skutečně o jeho práci.

Předkládána diplomová práce podle mého názoru splňuje všechny náležitosti, hodnotím jí jako kvalitní a doporučuji jí proto k obhajobě, při které bych se autora ráda zeptala na následující otázky:

- 1) Může univerzita nějakým způsobem připravit začínající vyučující na stresovou zátěž ve školství?*
- 2) Jakým způsobem podle vás (a výsledků výzkumů) může škola nebo individuální vyučující snížit stresovou zátěž začínajících vyučujících?*

V Praze dne 1.9.2021

Zpracovala: Mgr. Anna Vozková